

++++ spoznať znamená pokoru
(Vanier). strom pramení v
zemi (Šuster) + ale taký už je
život: o smrti nevieme nič pre

++++ spoznať znamená pokoru
(Vanier). strom pramení v
zemi (Šuster) + ale taký už je
život: o smrti nevieme nič
pretože treba vymalovať a
opraviť záclony (Droppa) + koho
pozveme do zvyšku spomienok
(Brock) + tam dole niekto
zarámoval slepé mačiatka do
obrazu pre množenia
(Kaľavský) + prežili iba tí,
ktorí o to mali naozajstný
záujem a dokázali sa rýchlo
prispôbiť (Valková) +
hmmmmmm? he, he, he (Gulanda)

++++
záujem a dokázali sa rýchlo
prispôbiť (Valková) +
hmmmmmm? he, he, he (Gulanda)
++++

K R J E L A

Edwin Brock (1927-1997). Anglický básnik. Z jeho tvorby: An Attempt at Exorcism (1959), The Little White God (1962), Here, Now, Always (1977), Five Ways To Kill A Man (1997).

Martin Droppa (1963). Básnik, novinár, reportér, fotograf. Žije v Lipt. Hrádku.

Tomáš Gulanda (1994). Básnik a tanečník. Žije v Lipt. Mikuláši.

Simona Janečeková (1990). Študuje novšiu anglickú literatúru (po roku 1500) na Bangor University (Gwynedd, Wales) vo Veľkej Británii.

Stano Kaľavský (1971). Básnik, divadelník, hudobník, podnikateľ. Vydal zbierku Nebo pieklo (2009). Žije v Lipt. Mikuláši a Paučinej Lehote. Básne sú z pripravovanej knihy Zbierka z pierka.

Dušan Šuster (1996). Študent gymnázia v Malackách, zberateľ kníh. Žije v Gajaroch.

Barbora Valková (1990). Publicistka, autorka rozhovorov a esejí. Študuje na Ekonomickej univerzite v Bratislave, žije v Lipt. Mikuláši.

Jean Vanier (1928). Kanadský spisovateľ. Zakladateľ medzinárodnej siete komunity L'Arche (Archa), v ktorej bývajú ľudia s mentálnym postihnutím spolu so zdravými. Založil aj hnutie Viera a svetlo (Foi et Lumi, Faith and Light) a Intercordiu. Napísal knihy Porušené telo, Sisy ticha, Komunita a rast, Škandál služby, Hľadanie pokoja a ďalšie.

Barbora Valková

prekladá Jeana Vaniera

Mier

Aun Schan Su Ťij hovorí, že „najväčším nebezpečenstvom pre mier je strach“. Ja by som dokonca povedal, že najväčšou hrozbou pre každého človeka je „byť ovládaný strachom.“

Pred pár rokmi som navštívil komunitu Faith & Light v jednej z krajín Latinskej Ameriky. Faith & Light je celosvetové hnutie, prostredníctvom ktorého ľudia s poruchami učenia, ich priatelia a rodiny, hľadajú podporu a priateľstvo. Na letisku ma čakal istý muž menom Denis, aby ma zaviezol do hlavného mesta. Cestou povedal: „Tu vľavo sa nachádza štvrť chudobných, vpravo sú domy bohatých ľudí, ktoré chráni polícia a armáda.“ A potom dodal: „Nikto neprechádza cez cestu. Každý sa bojí.“

Bojí sa čoho? Bojí sa odlišnosti. Nejde o strach z nedorozumenia, strach z neschopnosti sa stretnúť, ale strach z toho, že ten druhý bude „hrozbou“. A samozrejme, každý má svoju vlastnú kultúru. Je tu kultúra bohatých, ktorí majú svoj status a dôležitosť, a potom kultúra tých, ktorí sú na samom dne, sú ponížení a utláčani a neodvážia sa prekročiť cestu.

Ako zrúcať tieto steny strachu, ktoré nám bránia stretnúť sa s inými ľuďmi? Ak sa nebudeme stretávať s inými (odlišnými) ľuďmi, hrozí nám, že naša vlastná kultúra a náboženstvo sa pre nás stanú väzením a prestanú byť prameňom, ktorý nás živí. Potrebujeme kultúru. Potrebujeme mať vlasť, jazyk, kultúru, spôsob života atď. Všetko je to dôležité, ale hrozí nám, že sa uzatvoríme, mysliac si, že sme najlepší, sme nadradení, že sme Bohom vyvolení.

Hovoríme si, že máme – alebo by sme mali – vládnuť; sme tí jediní, ktorí majú pravdu. To znamená, že pre nás ostatní ľudia dobrými nie sú. Tak môže byť kultúra (náboženstvo) väzením. Síce dáva istotu, identitu, udáva smer, ako ísť viac do hĺbky, ale je hrozbou, ak sa stane múrom, ktorý nám nedovolí vidieť, že sme členmi jednej rodiny. Kultúra sa stane hrozbou, ak nás vedie k presvedčeniu, že len my sme tí, ktorí sú dôležití.

Mali by sme sa pýtať sami seba: Ako nechať padnúť tieto múry obáv medzi ľuďmi – múry strachu v našich srdciach, ktoré nás vedú k myšlienke, že ja som lepší než ty? V jednej z komunit Archy sme pred pár rokmi privítali Pauline. Štyridsaťročná, ochrnutá na polovicu tela, trpela epilepsiou a cukrovkou, poznávacím znamením bol hnev. Zúrivosť. náš veľmi dobrý psychiater nám pomohol porozumieť jej, pretože princípom je: pochopiť druhého aby sme sa mohli spolu stretnúť. Zistili sme, že Pauline bola zaznávaná, pokorená. Jej rodina nechcela dieťa, ženu, akou bola. Túžili po nádhernej osobe, ktorá by mohla mať deti a podobne. Ponižovali ju aj v škole, smiali sa jej. Opovrhovali na ňou na ulici, vyhýbali sa jej očami. Postupne začala pohrdať sama sebou, nenávidieť svoje telo, ktoré bolo príčinou všetkého odsudzovania, výsmechu a poníženia.

Náš psychiater nám pomohol vidieť, že za je jhrubým správaním bol skrytý plač; ukázal nám, ako pochopiť jej jazyk. V skutočnosti sa pýtala: „Je tu niekto, kto ma miluje, komu sa dá dôverovať a zbadá za mojím postihnutím, za mojou drzosťou, kto som?“ Toto pre mňa znamená stretnúť sa. Nevšímame si iba to, že niekto patrí k inej kultúre, ale vidíme pod povrch tejto kultúry, pod povrch problémov, možno pod povrch hnevu a túžby utiecť. Vidím ťa ako nádherného, cenného, ako osobnosť, ľudskú bytosť. V Paulininom prípade bola pod telesným postihnutím a vonkajšou surovosťou skrytá jej skutočná bytosť, bolo skryté jej srdce.

Kvôli strachu existujú miesta ako Archa, kde sa učíme milovať. Ľudia, ktorí nám prichádzajú pomáhať, chcú robiť dobro. Niekedy si donesú aj svoje diplomy. Majú v sebe vedomie istej nadradenosti. Pokladajú sa za lepších. Prichádzajú z kultúry, kde cítia, že by mali byť úspešní a podobne, ale ak sa chceš priblížiť k Pauline, nesmieš k nej prichádzať ako niekto nadradený. Pod hendikepom a hrubosťou sa skrýva človek ako ty. Ľudská bytosť, ktorej treba pomôcť objaviť, že je krajšia než sa odvažuje myslieť si.

Mier znamená naučiť sa spoznať iných ľudí. Spoznať znamená pokoru. Moja skupina nie je najlepšou skupinou. Ty si súčasťou tvojej kultúry, ale si tiež členom veľkej ľudskej rodiny, ktorá nás spája. Bez ohľadu na to, aká je naša kultúra, aké sú naše nedostatky

a schopnosti, sme stále ľudské bytosti. Objav, že si môžeme rozumieť, ako dvaja ľudia v pokore, chudobe, s nadaním, to je stretnutie. Práve ako dvaja ľudia, ktorí patria k ľudskej rase.

Nerozprávajme ale iba o mieri a kultúre. Týka sa to aj našich rodín. Myslím si, že byť mierotvorcom znamená tiež naučiť sa odpúšťať. Možno som ťa zranil, možno si ty ublížil mne. Sme izolovaní, viac spolu nehovoríme. Nevidím ťa ako človeka, ktorý je dobrý. Mier môže prísť len vtedy, ak pochopíme, že jedinou cestou k nemu je akceptovanie toho druhého ako ľudskej bytosti. Cesta k mieru je odpustenie. Ja prepáčim tebe, ty prepáčiš mne. Chvíľu potrvá, kým prijmem to, že aj ostatní ľudia majú vlastné trápenia a starosti.

Mier nie je nikdy „ukrytý v žalári mojej vlastnej kultúry či mojej skupiny“. Je to uvedomenie si, že každý človek je podstatný. Spoznať sa znamená mať istú pokoru, byť otvorený voči tým, ktorí sú inakší. Je to jediný spôsob, ako nájsť mier v našich rodinách, mestách, štátoch a v našom svete. Stretnúť sa s ľuďmi, ktorí sú iní a vidieť ich ako krásne ľudské bytosti.

Posolstvo Jeana Vaniera z 1. januára 2014 uverejnené iniciatívou 24 hodín za svetový mier.

Zdroj: <https://www.youtube.com/watch?v=joYS64B9bHM>

Dušan Šuster

Na love

Sedel som na zemi. Deň bol zasnežený nevlúdny m studeným vreštiacim bielym svetlom. Moje ruky sa podobali na plamene. Plápolal som končekmi prstov, aby som sa v tej zimomrivej haravare ako-tak zahrial. Nepomáhala to. Čoraz väčšími som sa drgľoval od chladu. Hupkom som vyskočil. Rozbehol som sa. A vkĺzol do málovraňného mesta.

Preskakoval som parkoviská. Brodil sa križovatkami. Mykal rukami. Triasol hlavou. Vzlykal. Mrňčal. Dupal. Čvachtal sa. Križovatkami. Plúžil sa. Chodníkmi. Občakával. Na zastávkach. Autobusových. Nastupoval. Vystupoval. Nastupoval. Vystupoval. Podlamovali sa mi nohy. V kolenách. Plával som. V kalužinách. Prečkával. Zimu. Jar. Leto. Jeseň. Vyhľadol som. Navôkol nebola nič, čo by som zhltoľ.

Posadil som sa. Do kaluže. Hútal som. Napadlo mi, že by som sa mohol pokúsiť uloviť sám seba. A potom sa poobhrýzať. Áno. Vybral som z vrečka šíp. Napol luk. V poslednej chvíli som však odhalil svoje úmysly. Horko-ťazko som sa vyhol šípu, čo som na seba vystrelil. Rozbehol som sa. Nezadržateľne. A. Nastúpil. Do rozbiehajúceho sa vlaku.

V kine

(Film sa prekopfcól cez plátno.
A jeho dlhočizné telo sa roztrieštilo
na desiatky scén.)

(Doudierané scény sa schúlili v kútoch kinosály,
aby nezavadzali stoličkám,
ktoré boli usadené v úhľadných radoch.)

Pred plátnom sa začali mihaf postavy.
Zvuk vypnutý.
(Bolesť nepočuť.)

(Pokojne sediace stoličky a skrčené scény
sa užasnuto dívajú.)

Sedíme pred kinosálou.

(Vo vzduchu nehybne visia snehové vločky.)
(Široké klziská sa strácajú pod kanadskými hokejistami.)
(Presun na nové paše,
vrátane prebrodenia jedální,
dávno patrí k dennej rutine.)

Počúvam obľúbenú skladbu sprava doľava.

(Kinosála si cez prestávku vyzlečie obnosené steny.
A vybehne na balkón.
Nadýchať sa čerstvo zasneženého vzduchu.)

(Deti kráčajúce pred plátnom si pod pazuchami nesú
plyšové hračky v tvare riek.
A za pochodu obdivujú hlinené sochy stromov.)

Keď vojdeme do kinosály, začne snežiť.
(Ešte neviem, ktorým smerom.)

Kupoly synagógy budú celé oblepené snehom.
(Plagát na dverách bude pozývať na premietanie.)

(12. 2. 2014, venované M. S.)

Lúka

Lúka sa z akejsi príčiny ocitla pod tvojimi nohami.
Je tma.
Ty to nevieš. Máš zatvorené oči.
Otvoríš ich.
Ja to neviem. Mám otvorené oči.
Zavriem ich.

Tma je ustavične väznená vonku.
Už ju to nebaví. Prieči sa jej to.
S revom zvonku utečie
a nedbajúc na zažatú lampu
vtrhne do izby.

Na lúke obohnanej dvomi stenami je ráno.
Len tak si tam sedí.
Pribúda svetla.
Pribúda teba.

Tma sa rozvaľuje v izbe.
Dverami v podlahe dnu čosi padá.
Strop je dokonale schodný.

Naprieč lúkou obohnanou dvomi stenami
vedie cesta.
Od steny k stene.

Ochladzuje sa. Mrzne.
Cesta sa pokĺzla na
zmrznutom
oranžovovlasom dievčati.

Na mostíku

Strom pramení v zemi.
Jeho bohato rozkonárený tok
sa vlieva do neba.

Brehy stromu sú lemované jazerami.

Z jedného brehu na druhý možno prejsť
po vratkom práchnivom mostíku.

Mesiac sa pokízol na mazľavom nebi
a cupol na práchnivý mostík.

V tráve sa povalovala škatuľka.
Chlapec ju našiel.
Vložil do nej dve veci,
ktorých sa chcel už dávno zbaviť.
Do tekvice rastúcej uprostred poľa
vyrezal malú štrbinku.
A cez ňu dnu vopchal škatuľku.
Štrbinka sa časom zacelila.

Dievča odtrhlo dozretú tekvicu.
Do mesiaca rastúceho uprostred
práchnivého mostíka
vyrezalo uzučkú štrbinku.
A cez ňu dnu vopchalo tekvicu.
Štrbinka sa zacelila
v sivastom nečase.

Skladačka

Chrapľavá oranžová krv sa zmieta
uprostred čohosi v tvare srdca.
Čosi v tvare srdca lomozí vnútri
oranžovovlasého dievčaťa.
Dievča vráža do stien izby.
Izba sa kotúľa domom.
Dom je zahalený plachtou.
Prší.

Prestalo pršať.
Strhávam z domu plachtu.
Strhávam z izby dom.
Strhávam z dievčaťa izbu.
Strhávam z čohosi v tvare srdca dievča.
Strhávam z oranžovej krvi

čosi v tvare srdca.

Roztrhanou handrou zotieram

z chrapľavej krvi prach.

Začína smokliť.

Kam som len odhodil tú plachtu?!

Kocky ľadu

Chlapec stál na okraji kamenistej cesty, prešľapujúc z nohy na nohu, aby skrz-naskrz nepremrzol. Usmieval sa. Jeho otec stál obďaleč, obkolesený tľieskajúcim a nadšene výskajúcim húfom ľudí. Aj jeho tvár bola ozdobená úsmevom, ktorý sa tu-tam dokonca premenil na ozajstný smiech. Chlapec bol na otca nesmierne hrdý.

Toho roku prífukovala zima mimoriadne skoro. Najsamprv sa priplichtil len chladný vetrík, neskôr ho však vystriedala riadna metelica a na zem tresla prvá vrstva snehu. Napokon sa prihnali silné mrazy. Azda nik v dedine; pravda, okrem malých detí, ktoré sa nemohli dočkať kízania a sánkovania; sa tomu netešil tak ako krčmár. Ligotavé kusiská ľadu uložené na hlinenej podlahe v pivnici jeho krčmy sa počas leta a neobyčajne horúcej jesene povážlivo stenčili. Hrozilo, že teplota v miestnosti stúpne a pivo v drevených sudoch nebude správne vychladené. Bolo načim prihodiť do pivnice aspoň trochu nového ľadu. Preto bol majiteľ krčmy radosťou bez seba, keď začalo mrznúť. Len čo lesklá prikrývka jazera za dedinou dostatočne stučnela, zapriahol pred rebrinák, na ktorý predtým naložil zo štyri sekery, dva kone a najal štyroch najmocnejších chlapov z dediny. Jedným z nich bol chlapcov otec. Pretože bol z celej štvorice navidomoči nielen najsilnejší, ale aj najchytřejší, ostatní traja mali k nemu rešpekt, vážili si ho a na slovo poslúchli.

Keď sa štvorica vydala k jazeru, krčmár šiel tiež, vedúc kone ťahajúce voz. Kráčal však bez jedinkého slova, celkom mlčky. Ved' čo by aj hovoril? Chlapi predsa sami najlepšie vedia čo a ako. Iba čo sa ocitli na brehu, požiadali chlapcov otec svojich troch druhov, aby sa prešli po ľade a pokúsili sa odhadnúť, kde je najhrubší a najpevnejší. Bez namietania tak urobili. Zakrátko všetci traja zastali na tom istom mieste. Chlapcov otec schmatol z rebrináka sekeru a v mihu oka bol pri nich. Súhlasne pokyvkal hlavou... A začal sekerou do ľadu. Tresk! Ozvalo sa puknutie, čosi zachrapčalo, cinklo. Cink! Ostatní traja sa tiež poponáhľali vziať do rúk sekery

a pridali sa k chlapcovmu otcovi. Za nedlhý čas vyhĺbili do ľadu žľab v tvare štvorca. Nato si urobili kratulinkú prestávku, nech si z čela zotrú chuchvalce potu.

Vtedy už pri jazere postávalo nemálo zvedavcov. Chlapec a ďalšie deti stáli na samom kraji brehu, na ľad však nevškročili. Krčmár sa medzitým vzdialil od chlapov a vmiešal do davu. Spokojne sa vyškieral. Topole za jazerom, za iných okolností bezchybne vystreté, akoby teraz uvoľnili napäté údy a nechali svoje obrovské vrždiace drevené telá klesnúť nižšie, nech sa môžu zblízka poďiavať na to nevidané predstavenie, čo sa odohrá iba raz za rok. Konármi temer škrabkali zem – a to je veru pri topoľoch vskutku čosi výnimočné – nik z hŕby ľudí si toho však nevšímal, každý sa sústredil len a len na štyroch silákov. Tí veru neatáľali a trieskali sekerami do ľadu ako diví, až im od tváří stúpali sivasté štráfiky pary. Tresk! Bum! Cink! Mierili presne, vždy sa trafili do už vysekaného štvorcového žľabu. A tu konečne prišiel okamžik, na ktorý všetci vyčkávali. Sekera chlapcovho otca rozmrvila posledné vlákienka ľadu a dotkla sa vody. Čľup! Následne už išla robota ľahučko. Čoskoro chlapi od ľadovej plachty zahaľujúcej jazero oddelili jednu veľkú kocku so stranou veľkou asi poldruha metra. Vznášala sa s napätím na vode, čakajúc, čože s ňou urobia. Chlapi sa zhlboka nadýchli, chytili ju každý na inom mieste, opäť nasali do pľúc vzduch, vytiahli ju z vody a už sa s ňou šinuli k rebrináku. Rýchlo, aby im nestŕpli končatiny! Rýchlo, aby sa niektorému z nich nezavŕtal do svalu kŕč! Boli to však statní chlapi! Hej! Za víťazoslávneho hvízdania okolostojacich dedinčanov naložili kusisko ľadu na voz bez väčších ťažkostí.

A divadlo pokračovalo! Chlapi zručne vysekali ešte dve ľadového kocky a vyteperili ich na rebrinák. Nato sa zadívali na krčmára. Ten podišiel k vozu, pohladkal kone, vzal do rúk opraty a zvolal: „Hijo!“ Hnedasté zvieratá sa poslušne pohlí po štrkovitej hradskej smerom k dedine.

Topole sa vzpriamili, údy z dreva napáli a našponovali najväčšmi ako dokázali. Keby zem nebola taká stuhnutá, istotne by z nej boli vyšklbli korene a stali si na ne ako človek na špičky prstov, len aby sa mohli čo najdlhšie dívať na voz, ktorý sa vzdľaľoval od jazera a približoval k vsi.

Krach! Chr! Drevené kolesá rachotili, hrkotali, duneli a hrmeli, hoci rebrinák sa pohyboval celkom pomaly. Za ním si vykračovala štvorica chlapov, tých zas nasledovala masa ľudí na čele s chlapcom. Procesia precupotala niekoľkými ulicami, až zastala pred krčmou. Okolo štyroch silákov sa zhrčili obdivovatelia, potľapkávali ich po pleciach, chválili za odvedenú prácu. Azda

najviac ráz uznanlivo poľapkali chlapcovho otca. Usmieval sa, úsmev chvíľami prechádzal priam v radostný smiech.

Chlapec si stal na okraj cesty a prešľapoval raz na jednu, potom na druhú nohu, aby sa ubránil útokom chladu. Teraz treba ešte zložiť kusy ľadu z voza a cez široké okno ich po drevených doskách spustiť do pivnice hostinca. Ale to bude predsa hotové hned! Spokojnučký krčmár potom štvoricu chlapov určite pozve k výčapu a načapuje každému po veľkom pive. Spolu s nimi sa do krčmy nepochybne nahnú i desiatky ďalších, tí však budú musieť, na rozdiel od štyroch šťastlivcov, za pijatiku riadne zaplatiť. Chlapec tiež vojde dnu, prekízne k otcovi, usadí sa mu na kolenách a nechá krčmára, aby mu do rúk vtisol fľašu sladkej ovocnej limonády.

V krčme bude teplučko, vo veľikánskom kozube bude poskakovať ohník. No stane sa tak až o pár minút. Dovtedy chlapec nesmie dovoliť mrazu, aby ho pošťípal alebo poškriabal svojimi ostrými pazúrmami...

Martin Droppa

pohyblivosť v nehybnosti

tak rád by som vás objal
všetkých predom mnou
všetkých, ktorí ku mne prichádzate
rád by som srdečne objal

tak rád by som vykročil
všetkým predom mnou
všetkým, ktorí kráčate ku mne
rád by som smelo vykročil v ústrety

lenže nedá sa
pretože klince sú vbité hlboko
hlavu mám sklonenú, zničenú bolesťou
preto sa mi nedá

vy však vzhliadate ku mne
viem, že ste tu, viem o vás
o každom kto prichádza
za mnou
o každom kto je myšlienkou
so mnou

nemôžem vás objasť
nemôžem vykročiť k vám
klince sú hlboko v starom dreve
preto sa nemôžem ani hnúť

som však tu
nepochybujte
verte
som s vami
bdiem aj keď vy spíte
objímam vás a idem vám v ústrety
12. II. 2014

anjel

anjel, o ktorom hovorím
je obyčajne jedinečný
a tiež neobyčajne vzácný

predstavte si:
anjel v zimnom chlade beží parkom
nad hlavou mu vejú krídla
ľahkej pary z namáhaných pľúc
neskoro večer anjel listuje v knihách
vypisuje poznámky do zošitov
o pár dní neskôr pečie tortu
a vyberá najkrajšiu kyticu z ponuky

to však nie je všetko:
anjel sa hrá s deťmi
počúva starú mamu
mysliac pri tom na starého otca
potom si len tak nenápadne vzdychne
otvorí okno dokorán
a polieva kvety v izbe
zaplnenej čistotou a jasom dňa

ani to nestačí:
anjel má krídla skryté
pod červenou reflexnou bundou
na tvári milé drobné pehy
na srdci malý modrý kríž
a v srdci všetky veľké objatia
čistej, priezračnej lásky
17. II. 2014

krátko o smrti

(I.)

bolo to v lete deväťdesiatšesť
keď sa matka so sestrou rozhodli
že dajú vymaľovať celý dom
nábytok z veľkej izby bol vyložený
na zelenom dvore
veď nepršalo, tak prečo nie?

otec v tom čase už podliehal
veľmi ťažkej a krátkej chorobe
(ako sa s tajomným rešpektom vravieva)
sedel v purpurovom kresle na dvore
hľadel do neznáma
okolo seba vyplúval zvyšky pľúc
občas sa nahol dopredu a znehybnel

tráva vyrastala nepredstaviteľne rýchlo
obopínala drevené nohy kresla
prekryla kárované flanelové papuče
aj sivé ponožky na bielych nohách
slnko posúvalo milosrdný tieň na východ
vietor prevrátil posledné oblaky
tiene sa miešali so súmrakom

miestnosťami domu sa pohybovali
zaffkaní pestrofarební muži
čistučká biela, svetlý oker, trocha žltej
stromy hľadeli dovnútra oblokmi bez záclon

keď sa starci, sediaci v nemocničnej chodbe
náhle postavili a sklonili hlavy
za dverami, za ich chrbtami
otec zomrel

a bolo vymaľované

ešte nosili smútok
keď ženy začali robiť poriadky v skriniach
čerstvo vymaľovanej domácnosti
ako prvé povyhadzovali otcove oblečenie

veď načo by komu boli nejaké topánky
košele, nohavice, bielizeň, oblek a baloňák
pre mňa osobne to bolo oveľa smutnejšie
ako celý pohreb, ako to dunenie
ílovitých hrúd zeme, padajúcich na truhlu
ale taký už je život: o smrti nevieme nič
pretože treba vymaľovať a oprat' záclony

(II.)

bolo to koncom zimy dvetisícdvanať
keď som sa za tmy vrátil domov
matka ležala v kuchyni na dlážke
nehybne pohľadom hľadala telefón
ktorý som našiel v izbe pod stolom
strhnutý obrus, večera vysypaná z taniera

šofér záchranky obratne zacúval do dvora
konštrukcia nosidiel na kolieskach
bola ťažšia ako matka, ktorú som predtým
prenášal z kuchyne do postele
pichli jej akési injekcie
striekačky a obaly z nich a tenké rukavice
ostali pohodené v blate nad budúcou trávou

to množstvo nehlučných prístrojov
každý so samostatným, presným výstupom
určite v podobe nejakého grafu
tie hadičky, káble a káblíky, infúzie, displeje
a ktoviečo všetko ešte
spoľahlivo fungovali do poslednej chvíle
ktorá prišla tesne pred brieždením

notárka bola profesionálna a vecná
nezabudla ani na to, že matka
po sebe zanechala nejaké oblečenie
„domnievam sa, že rukávy na kožuchu
mi budú krátke
a kombiné nenesím, ani blúzky s volánom“
zahral som sa na vtipného
sestra získala i kuchynský robot
pár kuchárskych kníh, hrnce a panvice

napokon si zobrala aj žltý porcelánový servis
z ktorého sme naposledy celá rodina
pili čaj z modrých hôr
to bolo ešte v minulom storočí
ale taký je už život: o smrti nevieme nič
a u notárov sa také veci nepreberajú

(III.)

bolo to v dňoch keď zomierala matka
naš pes prestal reagovať na oslovenie
nepil ani nejedol
len stále chodil dokola, okolo stola
alebo na záhrade, v kúte kde je tieň
zakrátko vychodil v blate kruh
ešte koncom jari tam tráva nerástla

doktorka veterinárnej medicíny
mladá baba s dlhými rovnými vlasmi
mu dala injekciu priamo do žily
bolo mi ľúto, že pes musí zomrieť
na belasom, uchodenom linoleu v čakárni

ešte z posledných síl po nej cvakol zubami
ako sa po cudzom človeku cvaknúť patrí
potom sa už len zahľadel
kalnejúcimi očami do neznáma a na dvere
ktorým isme ho v deke vyniesli von

do nevel'kého hrobu povyše záhrady
na čiernu hlinu a na jeho stuhnuté telo
padal hustý, mokrý, ťažký sneh
už dvakrát tam vyrástla tráva
do nej napadalo lístie, naň smrekové šišky
pod nohami praskajú vybielené
prázdne ulity slimákov, plné mravcov

pretože taký je život: o smrti nevieme nič
s istotou môžeme povedať len toľko
že všetko sa končí aj začína
v tráve, v snehu, vo vode a v blate
v prachu a v povetrí, v ohňoch a v pahrebách
že všetko sa ženie nekonečnými poliami času

nad ktorými stále neviditeľný vietor
tlačí biele vozíky naložené spomienkami
19. II. 2014

krajina dlhých mihalníc

sterilný chlad prázdnej bielej izby
postupne zaplňa neviditeľný pohyb
pestrofarebného letu lesných vtákov
na nehybnom mramorovom lôžku
prikrytý privretými viečkami leží muž

„smrť už rúbe v našom lese“
vraví jeden stavec druhému
a obaja ustúpia dozadu
za zaroseným jesenným sklom visí
biele parte, naliate do čierneho rámu

privreté viečka ležiaceho muža
neprepúšťajú žiadny obraz:
z drevenej dlážky vyrastá hustá tráva
hustou trávou beží mačka
zo stropu sa spúšťa žiariaca hmla
zo žiariacej hmly preteká slnečné svetlo

ach, polia prekryté líniami brázd
zelené lúky prepúšťajúce hlasy zvonov
roztrhané plachty topiaceho sa snehu
oráčiny dýchajúce z plných čiernych hrúd

obrazy pod viečkami visia nakrivo
zarámované v ťažkých rámoch poznania
nad posteľou sa skláňa tmavovlasá
dievčina milá v bielom
stetoskopom teplej dlane
počúva rytmy srdca

pod viečkami sa valí rieka
z diaľky nekonečných rokov znie hudba
pomedzi stromy v hustom lese beží pes

útroby lúky sa prepadávajú v sieti chodieb
plnej slepých pohybov hebkých krto
lístie netrpezlivo čaká na voľný pád
sneh vráža do starej tváre horizontu
stena v diaľke sa rúca, reflektory hasnú

„smrť už kosí aj našu lúku“
nenásytné sliepky rozhrabali mravenisko
bijú sa o krehké sýte larvy
popolia sa v sivých pahrebách ničoty
napokon v ústraní súmraku znesú
oblé a sýte vajíčka

„všetko sa začína vo vajíčku“
muž sa nebadane usmeje
spod viečok vytekajú hlasy zvonov
odeté do čiernych oblekov a bielych košiel

prepotené dlane starcov
roztápajú čerň plstených klobúkov
biela izba je prázdna, vtáci odleteli
pes dobehol, lúka dokvitla
muž zaspal v teplých vankúšikoch prstov
dievčiny milej v bielom
24. I. – 20. II. 2014

Simona Janečková prekladá Edwina Brocka

Cromer

Nerozprávajme sa o minulosti
priveľa ľudí si z nej zobralo
priveľa častí
a stále utekajú
tesne pred horizontom.

Pohľadnice prichádzajú
prakticky od všadiaľ, kde sú
niektorí z nich stále nažive
a stále utekajúc,
zvyčajne lesklé pohľadnice
neuveriteľne modrej vody.

Nerozprávajme sa o dnešku
kým v ňom stále zaneprázdnené sme
hľadiac na malé veci,
ktoré utekajú cez cesty
aby sa navždy stratili.

Včerajšok
je však stále cítiť blízko za nami.

Je však minulosťou, blaženou minulosťou.

Ako v deň keď sme objavili
Cromer
narazili sme naň, zjavne
ako na medzeru
vľavo na svete
jasný ako najbledšie svetlo
mliečny ako keby v ňom
mohli lietať anjeli
alebo sedieť rybárčiac
na konci móla
a mohli sme zísť dolu
všetkými tými schodmi v útese
a po zvyšok dňa
sa k nim pridať.

Potom sme sa vrátili
znova a znova
a nikdy to nebolo také isté,

ale prispôsobilo sa to
mladým rastúcim dievčatám
a mladej Mongolke
ktorá kričala 'rýchlejšie a rýchlejšie'
z úst jej vybuchujúc
omrvinky z koláča
ako snežná búrka
v jasnom slnečnom svite

Alebo dni v októbri
keď víchor
odvial nemocničné nočné mory
preč od mojich očí
v obrovských slzách,
ktoré sa rozdelili
do milióna dúh.

Rozprávajme sa o tom
a nenechajme to prísť
o nič bližšie k tejto chvíli
keď sa snažíme

obviazať to všetko láskou
a rozhodnúť sa
koho pozveme
do zvyšku spomienok.

Cromer je mesto, bolo niekoľko grófov z Cromeru, a bola to tiež mínolovka (osobne nepoznám také slovo, musela som si ho nájsť v slovníku), ktorá sa stratila a potom ju našli kdesi pri Egypte. Myslím si, že báseň je o meste aj tej lodi. (...) Páči sa mi na ňom, ako sa otvára, no na druhej strane je sarkastický a robí si srandu sám zo seba pred tým, než to urobíte vy. V zmysle: nepripomínajte mi moje chyby - minulé ani súčasné. Hneď je ale za smelého a cynicky dodá: nie, nehovorme o minulosti, nehovorme o dnešku, hovorme o včerajšku, vďaka bohu je za nami. Ha ha ha. A lesklé pohľadnice neuveriteľne modrej vody? Také poznám. On má ten Brock pravdu. Ak ste na konci zo silami a stretnete niekoho, komu sa darí veľmi dobre, ono je to tak depresívne, až je to vtipné. (Poznámka Simony Janečekovej)

Formula na úspech

Ak postavíš jednu nohu
pred svoje telo
udržíš rovnováhu a švihneš
druhou, posunieš sa
o meter dopredu

Zaberie ti to sekundu
tvojho života

Ak pred svoj zrak postavíš
jeden východ slnka
a založíš na ňom
svoju rovnováhu,
posunieš sa
do súmraku.

Zaberie ti to deň
tvojho života

Podobne,
s trochou praxe,
môžeš zničiť
týždne, mesiace a roky

až dokým život
bezbolestne neprejde.

Trik je v rovnováhe
a pohybe
vždy mať svoje oči na horizontoch
a myseľ na celi.

až dokým pohyb nepredstavuje
horizonty a ciele.

Väčšinou budeš cestovať
cez ľudí
bez kontaktu
pretože kontakt nie je
nevyhnutný k pohybu,

ale v prípade kontaktu
musí byť svižný
namáhavý a nezvratiteľný
aby pohyb
nezastal.

Táto technika
po tom, čo si ju osvojíš,
ŕa prenesie cez
všetky inštitúcie
domáce
aj sociálne.

Chyby sa stanú
keď vrazíš do druhých
v nerovnováhe
alebo zachytíš kohosi pohľad
pri kontakte s ním

to spôsobuje vzťah
a zastavuje pohyb.

Vždy sa snaž
spať hlboko
a nesnívať
pamätať
že keď dôjde k snom
nič neznamenajú.

Dobre sa obliekaj,
jedz a vždy buď
v pohybe
pretože horizonty sú
všade
stále cestujúce
tvojou rýchlosťou.

Brock je doma

V tejto malej miestnosti je dosť špiny na to
aby zaplnila malý dom. Žijeme tu
a nejako sa okolo nás hromadí.

A toto nie je metafora: prinášame si špinu,
ktorá zafarbuje tapety, rozožiera
záclony a zbiera sa za obrazmi.

Za jej odstránenie sa nedá zaplatiť.
Odpadky, to je niečo iné. To, čo
opisujem, je natrvalo s nami.

To isté sa deje s našim oblečením a
nami samými: existuje materská špina,
otcovská špina a špina od brata pre sestru.

Z tohto dôvodu sa bojím dotknúť, odmietam
držať, dávam si pozor keď sedím, aby
som ovládal stoličku len malým kúskom zadku.

Keď budem bohatý, presťahujem sa z jedného domu do druhého
vždy, keď sa usadí prach. Teraz sa otáčam
v tejto miestnosti, rušiac čo najmenej.

Jedináčik

Vo veku osem rokov som praktizoval levitáciu
ležal v posteli a silou vôle sa zdvihol do výšky
šesť palcov od stropu. Zem podo mnou
bola mŕtva, nejaký chlapec s bledou tvárou

spal v mojej posteli; bol by som vedel
keby to bol môj brat. Moji rodičia
k nemu pravidelne v noci prišli,
opatrne ho pobožkali a prikryli

perinou. Nebol som si vedomý lásky
ani ničoho takého: nehádali sme sa,
tento chlapec a ja, ani som mu nezávidel
ich pozornosť. Volajte to, čo len chcete

tento môj nočný výlet, analyzujte
koľko sa vám ráči, muselo
to mať pre mňa nejaký prínos - inak by som
už dávno bol zišiel dole.

*K originálu sa tie básne ani náhodou nepribližujú. Tam ten jazyk
plynie tak nejako... ľahko. Pomaly, jemne a mätko. Ako keby ste
kráčali po mäkkom koberci a každým „švihom nohy“ sa posunuli na
ďalšie slovo alebo frázu. Ale, na druhej strane, aké kontrolované a
tvrdé sú tie verše. Aby sa Brock úplnou náhodou pred vami neotvoril
a „neprišlo ku kontaktu“. Je vám ho až ľúto. To nedokážem preložiť.
To, aký múr zo slov si okolo seba stavia ako ochranu, aby dal
každému najavo, že jeho sa len tak niečo nedotkne (...) len málokto
vie písať o ťažkých veciach bez toho, aby vyzneli pateticky a
sentimentálne a bez toho, aby mu emócie bránili vidieť veci také, aké
naozaj sú. Ale ako na druhej strane vám ukazuje svoju zraniteľnosť...
ak si ju všimnete. Nie že by bolo ťažké si ju všimnúť. Ale aby ste ju
naozaj mohli vidieť, musíte odhodiť všetko, čím mu môžete ublížiť a
musíte sa odhaliť aj vy. Ak odhodíte zbrane a zbúrate svoj múr okolo*

seba, rozplynie sa aj ten jeho. Ale vtedy sa už ani vy nemáte čím brániť. (Poznámka Simony Janečekovej)

Komunizmus

Komunista
je človek,
ktorý pracuje
pre štát
a štát
sú ľudia,
ktorí preň
pracujú

je to ťažké
pochopiť
pretože štát
často posiela
ľudí, ktorí
preň pracujú
do väzenia
pretože nie sú
ozajstní komunisti

ozajstní komunisti
sú tí,
ktorí posielajú iných
komunistov
do väzenia
za to, že nie sú
ozajstní komunisti
a tých
zvyčajne
poslali do väzenia
iní
ozajstní komunisti

niekedy
je
vo väzení

toľko
neozajstných komunistov

že ich musia
zastreliť
aby urobili miesto

toto sa volá
čistka
a nemá nič spoločné
s laxatívmi

komunisti
tvrdo pracujú
na tom, aby boli komunistami
a toto zaberá
tak veľa času
že musia nútiť
iných ľudí
aby pracovali
takže oni môžu
pracovať na tom,
aby boli komunistami

tiež veria
že všetci ľudia
ktorí tvrdo pracujú
chcú byť komunistami
a dávajú im

zbrane aby strieľali
iných ľudí
ktorí tvrdo pracujú
a nie sú
komunisti

toto sa volá
Revolúcia
a bola vynájdená
v Britskom Múzeu
mužom
ktorý

nikdy
sám
nepracoval

komunisti
dúfajú, že
jedného dňa
zabijú

všetkých ľudí
ktorí
nechcú byť
komunistami
a všetci tí
čo zostanú
budú
komunisti

toto sa nazýva
Rovnosť
a keď ju budú mať,
zvyšní

slepo-nemí
budú tráviť
každý májový deň
príhovormi
o tom
jeden k druhému

Kapitalizmus

Toto je
desaťdolarová bankovka

vyrobiť ju
stojí
asi päť centov
ale ak ju vezmete do
Chase Manhattan

Bank sľúbia
vám za ňu
dať
desaťdolarovú bankovku

ak ju zoberiete
ku malému mužovi
vo Švajčiarsku

dá vám
za ňu
osem päťdesiat

toto sa nazýva
Výmena
a vysvetľuje
prečo je lepšie
zobrať svoje
dolarové bankovky
do Chase
Manhattan Bank

Sú tri
spôsoby
ako získať
dolarové bankovky

predať sa
niekomu
kto má veľa
dolarových bankoviek

kúpiť ľudí,
ktorí nemajú
žiadne
dolarové bankovky
alebo udrieť
staré panie
po hlave

toto sa nazýva
Kapitalizmus

Kapitalizmus
znamená, že
ľudia, ktorí
nemajú
dolárové bankovky
vyrábajú veci
pre ľudí
ktorí majú
dolárové bankovky

aby dostali
dolárové bankovky,
aby si kúpili
veci, ktoré
vyrábajú, aby dostali
dolárové bankovky

toto sa nazýva
Zamestnanie
a ľudia,
ktorí ho
nemajú
zostávajú celý deň
v posteli

alebo idú
do kina

s výnimkou
starých paní
ktoré udreli
po hlave
ktoré sú
v nemocnici

Väčšina ľudí
väčšinou
nemá
mnoho
dolárových bankoviek
a toto sa nazýva

deflácia
ale keď
má každý
veľa
dolárových bankoviek
nazýva sa to
Inflácia

a musíte si
s nimi
vytapatovať
svoj dom

ľudia, ktorí
nemajú
žiadne
dolárové bankovky
sa nazývajú
Nezamestnaní
ak nosia
tričká

alebo Zbankrotovaní
ak žijú
v Plaze

Všetci trávajú
veľa času
snažiac sa získať
veľa
dolárových bankoviek

...aby...

...tak...

mohli sedieť
spolu, pozorujúc
mnoho tiav
prechádzať
uchom
ihly

to nezahŕňa
staré panie, ktoré
udreli
po hlave,
ktoré sú teraz
v nebi
zabezpečujúc aby
Chase Manhattan
Bank vždy dala
dolárovú bankovku za
dolárovú bankovku.

Toto sú ďalšie dve básne, ktoré v slovenskom kontexte a pri momentálnej ekonomickej a politickej situácii mohli mať pozitívny ohlas u ľudí. Sú síce také jednoduchšie, ale aspoň ich takí jednoduchší ľudia, ako ja, chápu. A taktiež, nemyslím si, že je možné mať za deň príliš veľa Brocka. Možno áno, ale aspoň zomrie človek šťastný. (Poznámka Simony Janečekovej)

Stano Kal'avský

* * *

môžem riskovať smelo
môžem získať možnosti
môžem dúfať že prebolelo
môžem byť agnostik
môžem neísť ďalej za pocity
môžem započítať seba
môžem sa seba nebáť
môžem byť prizložitý
môžem si schovať múdrosť
môžem na horšie časy
môžem sa ukryť
môžem do svojich básní

pomôžem sebe tebe nám
pomôžem vzťahu invalidným vozíkom
pomôžem vieš nepreberám
pomôžem vidím ako ťažko vozí kôň
pomôžem veď vieš že pomôžem
pomôžem len si zájdem po nože

* * *

sneží do mňa
ani sa nesnaží
ale oslobodzuje
od závaží
mám biely

povrch
neviem či dôjdem až
po vrch
hora do neba
dáva mojej ceste
cieľ
vďaka nej zisťujem
o sebe
čo som
nevedel

* * *

keď sa mi vzdáľuješ
blíženec neublížuj
šedivejú husté vlasy
tvojej noci
moja je už plešatá
ráno si svetlo
ako náhrdelník nosím
mám na krku deň
bez teba
tvoj úsmev je šitý
o moje ústa
bolesť zhustla
na bozk
posledný
ty si zhasla
keď som ťa prosil
posvieť mi

* * *

postavili chrám či mlyn?
utekajú pred hnevom?
pred božím?
melú z posledného?
či pomaly?
na tieto otázky
sme primalí
aj najvyšší kostol
siahá Bohu iba po členky

* * *

hudba si občas
povyberá tóny
sklené oko
jazdí v bolestivej
jamke
na zrnku piesku
pestuje slepú perlu

hora si občas
povyberá stromy
vytiahne
spony
z vlasov

ja si občas
povyberám priateľov
fotografiám dám
priestor
spomínam na
ktorom vrchu
som bol s kým
na dne

* * *

lákavá možnosť
uteká
rovnobežne so strachom
človeka
nestretne ho
ani v nekonečne
škoda že
ani tam
keď s ňou
stále
počítam

* * *

pod naklonenou
lampou
počúvam rozprávanie
sochy
chce si ma nakloniť
vykízané vločky
spriesvitňujú
chodník
opatrne sa do neho
dívame
do hĺbok
jazerného
sveta
svetla
kde sa lámu
sklamania
tam dole
niekto
zarámoval
slepé
mačiatka
do obrazu
premnoženia

* * *

chcel som byť
more
rieku čo sa do mňa
vlieva
trochu posoliť
hĺbkou
mám obrovskú plochu
slnko
ma nevládze vysušiť
z mojej hladiny
znovu svieti
na seba
moje ryby
si povykľadali chvosty

očami
každý si myslel
že more cúva
počúva rapavý mesiac
krátery
negatívy sopiek
klamú odlivom
magnety omrzeli kovy
priťahujú iba ich
materiál
podstata
je slobodná
nepotrebuje
ani rozkvet
ani rozvod
iba schopnosť
neutopiť sa
vo mne

Slovenské a kvalitné

Spoločnosť Starý Otec prostredníctvom svojich šiestich predajní ponúka Bratislavčanom solídne potraviny výlučne od výrobcov zo Slovenska. Nájdete v nich produkty malých a stredných podnikateľov, ktorí ešte stále vyrábajú poctivo a kvalitne.

Viac ako štyridsať percent mäsového sortimentu si firma vyrába sama, prevádzkuje aj vlastnú pekáreň. „Máme tak istotu, že výrobky spĺňajú naše požiadavky,“ vysvetľuje prevádzkový riaditeľ Jozef Piroško. „Prvoradá je kvalita. Ak nenájdeme vhodného dodávateľa, pustíme sa do toho sami. Vyrábame si napríklad vlastnú šunku s 95-percentným obsahom mäsa, bez emulgátorov a zvýrazňovačov chutí. V maximálnej možnej miere sa vyhýbame chémii v potravinách.“

Firma sa snaží vsadiť na prírodné suroviny. Dodávateľovi zadala špeciálnu požiadavku na zaváraniny s cukrom, pretože na trhu boli k dispozícii slovenské výrobky len s umelým sladidlom. „Na zloženie máme veľmi prísne kritéria. Do predajní nezoberieme potraviny, ktoré majú podozrivé zložky, či už z hľadiska ľudí citlivých na chémiu v jedle, alergikov alebo detí. Záleží nám na tom, čo ľudiaedia. Slovenský pôvod nie je pre nás zďaleka jediným kritériom.“ Jedna z ďalších požiadaviek, ktoré sú na výrobky kladené, je, aby bol každý kus jednoznačne identifikovaný producentom. „Každý produkt musí mať svojho konkrétneho dodávateľa. Nemáme radi prívlastky typu ‚vyrobené v EÚ‘,“ hovorí Piroško.

S tipmi na zaujímavý sortiment prichádzajú aj samotní zákazníci. Nie vždy je ľahké takýto tovar zohnať: „Napríklad také sirupy. Nevieť nájsť výrobcu, ktorý by spĺňal naše požiadavky, mal všetky potrebné povolenia a zároveň nebol vo veľkých obchodných sieťach.“ Spoločnosť sa snaží ľuďom ponúkať také produkty, ktoré Bratislavčania inde nenájdu. „Nemá pre nás význam ponúkať rovnaký tovar, ako má povedzme hypermarket o 20 metrov ďalej. Chceme, aby si ľudia k nám chodili kupovať niečo odlišné.“

Problémy výrobcov

Podľa Piroška počet slovenských producentov pomaly rastie. Zlom nastal v deväťdesiatych rokoch, kedy sa nedostatočne chránený trh nebol schopný vyrovnáť so zahraničnou konkurenciou a zmenou štruktúry dopytu. Prežili iba tí, ktorí o to mali naozajstný záujem a dokázali sa rýchlo prispôbiť. Našťastie sa k nim pridávajú stále noví.

Častým problémom tých slovenských výrobcov, ktorým sa podarilo prečkať nepriaznivé obdobie, je kolísavá kvalita. Keď dostanú väčšie množstvo objednávok v krátkom čase, kvalita produktu ide dole. Neplatí to o všetkých. Z tohto pohľadu sa firme Starý Otec osvedčili napríklad mäsovýroby Gašparík z Trnavy, či Štefan Knižka z Hranovnice.

„Slovenskí výrobcovia sú dobrí v tom, čo robia, ale nie sú to obchodníci ani marketéri.“ Slováci vedia dodať vlastné zubné pasty, pracie prášky alebo detské plienky v dobrej kvalite, ale sú to malé firmy, o ktorých takmer nikto nevie. „Niektorí vyrobí 400 pracích práškov a predá ich v blízkom okolí, netúži po tom, aby ich predával tri tisíce. Jemu to stačí. Tak im aspoň pomôžeme tým, že sa prostredníctvom nás dostanú na trh v Bratislave a nájdu si cestu k ďalším odberateľom. Väčšinou ide o firmy z ekonomicky slabších regiónov, kde aspoň takouto malou formou pomáhame udržať zamestnanosť.“

Slovo chlapa

Šesť malých predajní v Bratislave nedokáže vyvinúť tlak veľkého obchodného reťazca. Firma nemôže prísť za výrobcom a povedať mu, čo a ako má vyrábať. „Hľadáme sortiment, ktorý spĺňa naše kritériá. Na internete povedzme nájdeme firmu, ktorá vyrába kečupy a paradajkové pretlaky so zložením, ktoré nám vyhovuje, tak im zavoláme a oslovíme ich.“

Ak má firma 75 dodávateľov a cez 450 tovarových položiek, nemôže si dovoliť otestovať pravidelne všetky produkty. „Musíte sa jednoducho spoľahnúť na poctivosť svojich dodávateľov alebo si všetko vyrábať sami – inak to nejde.“ Zatiaľ čo v Českej republike venujú potravinám väčšiu pozornosť a pravidelne tam vychádza spotrebiteľský časopis dTest, ktorý overuje kvalitu jednotlivých produktov, na Slovensku skutočný záujem o potraviny chýba.

Nové pobočky

Firma Starý Otec chce v Bratislave otvoriť ďalšie predajne. „Ak sa potom niekde pohneme, určite to bude blízke okolie ako Trnava alebo Nitra. Určite hneď nepôjdeme do Košíc, Popradu, Banskej Bystrice alebo Žiliny,“ zamýšľa sa Piroško. Dôvody sú ekonomické. Sortiment v Bratislave by musel byť nevyhnutne odlišný ako sortiment v Bratislave: „Máme vlastnú pekáreň pri Bratislave, v Košiciach by sme si museli hľadať lokálneho dodávateľa.“ Spoločnosť by sa musela spoľahnúť na kvalitu produktov miestnych výrobcov. Šesť predajní v Bratislave zabezpečuje to, že sú odoberané množstvá väčšie, takže sú aj pre dodávateľov zaujímavejšie. „Ak by sme v Košiciach otvorili predajňu a za týždeň by sa tam predalo 40 kusov bryndze, bol by problém nájsť niekoho, kto by ju tam doviezol, ak by nebol z najbližšieho okolia.“ S konkurenciou Piroško v budúcnosti počíta, ale zatiaľ zaspáva pokojne: „Sme asi prví viditeľnejší, ktorí predávajú čisto slovenské veci, ale samotná idea je mimoriadne silná a zaujímavá.“ Tento druh podnikania vníma ako beh na dlhé trate: „Nedá sa predpokladať, že si postavíte sieť obchodov a za tri mesiace ste v čiernych číslach.“ Firma Starý Otec má rok a pol a Piroško predpokladá, že poriadne adaptovanie sa na trhu trvá dva roky. Zatiaľ majú od zákazníkov veľa pozitívnych reakcií a čo sa týka budúcnosti, riešenie je jednoduché: „Musíte byť takí dobrí, aby sa k vám zákazník vracal.“

(zverejnené na <http://blog.tyzden.sk/bava/2014/02/23/kvalitne-a-slovenske/>)

Tomáš Gulanda

Od autobusu až ku tebe

Ksss, šuch, píp.
Bum, bum, bum,
bác, ách, vřřřn.

Hop, ksss, joj,
fúú, ksss, vřřřn.

Bum, bum, bum,
vřzg, cup, vřzg.

Bum, bum, kuk,
cřřřn, klop, klop, žmurk, žmurk.

Šuch, cup, cup, cup,
vřzg, hííí.

Cmuq, cmuq, pssst,
vřzg, cup, cup, cup.

Bác, já, ááách.
Hmmmmm? He, he, he.

obsah

Krjela 47

Barbora Valková prekladá Jeana Vaniera	
Jean Vanier: Mier	3
Dušan Šuster	
Na love	6
V kine	7
Lúka	8
Na mostíku	8
Skladačka	9
Kocky ľadu	10
Martin Droppa	
Pohyblivosť v nehybnosti	13
Anjel	14
Krátko o smrti	15
Krajina dlhých mihalníc	18
Simona Janečeková prekladá Edwina Brocka	
E. Brock: Cromer	20
E. Brock: Formula na úspech	22
E. Brock: Brock je doma	24
E. Brock: Jedináčik	25
E. Brock: Komunizmus	26
E. Brock: Kapitalizmus	28
Stano Kaľavský	
Môžem riskovať smelo...	33
Sneží do mňa...	33
Keď sa mi vzdáľuješ...	34
Postavili chrám či mlyn...	34
Hudba si občas...	35
Lákavá možnosť	35
Pod naklonenou...	36
Chcel som byť...	36
Barbora Valková	
Slovenské a kvalitné	38
Tomáš Gulanda	
Od autobusu až ku tebe	42

NORAMI s.r.o., Liptovský Mikuláš,
v poslednom období vydalo
Hana Košková: Robotnica na poslednú chvíľu
Zuna Chmúrna: Pochmúrne dni
Radka Berešíková: Kamienky
Jozef Daník: Túžby a návraty
Jindro Počta: Biely brat Winnetoua

Toto číslo vyšlo s finančným príspevím
tlačiarne NORAMI s. r. o., Liptovský Mikuláš
a festivalu pre priateľov a dobrých ľudí KONGEN FEST, Liptovský
Hrádok

Krjela. Časopis Literárneho klubu pri Liptovskej knižnici Gašpara
Fejérpataky-Belopotockého (ŽSK) v Liptovskom Mikuláši. Číslo 47.
Redakcia: Anna Ondrejková, Ján Púček, Ivan Repček. Autori tohto
čísła: Martin Droppa, Tomáš Gulanda, Simona Janečeková (preklad
Edwina Brocka), Stano Kaľavský, Dušan Šuster, Barbora Valková
(preklad Jeana Vaniera). Fotografia na obálke Martin Droppa.
Grafická úprava: Ivan Repček. Vydala Liptovská knižnica Gašpara
Fejérpataky-Belopotockého (Žilinský samosprávny kraj)
v Liptovskom Mikuláši. Tlač Norami s.r.o. Marec 2014.